

Viering 60 jaar Dominicuskerk Utrecht - 24 juni 2012 - Exodus 40, Lucas 19

'LOPENDE VUURTJES': BIJ WIE KUNNEN ZE TERECHT?

Hoorde u dat, in de eerste lezing: *God in een tent, niet in een tempel.*

Zo is onze God: of hij zich het liefst ophoudt in de meest gewone dingen.

Wij zien er een wegwijzer in: 'Zoek hem in de gewone dingen', zeggen we.

Dat klinkt gemakkelijk, maar dat is het juist niet.

Want nu kun je met de gewone dingen niet meer gewoon doen wat je maar wilt;

je moet eerst goed kijken, 'met eerbied en aandacht' zoals we vroeger zeiden:

of je een heiligdom, een gewijd Godshuis binnengaat.

Je bent aangewezen op een teken van de Allerhoogste

dat aangeeft wat je te doen staat.

Die tent kunnen de Israëlieten niet zomaar opbreken, zegt de eerste lezing.

Je moet *wachten op het teken van de Wolk*

Dat is best lastig, zeker als we *lopende vuurtjes* willen zijn:

Want dat willen we toch: aangestoken zijn door Gods Geest, aanstekelijk worden voor anderen?

Wij willen toch uitdragen hoe ons leven gedragen wordt:

niet door eigenbelang, door 'ieder voor zich',

maar door recht doen, nabij zijn, solidariteit?

Ik Ben Er, Ik Zal Er Zijn: dat is de naam van de Allerhoogste, de hoogste Waarde;

zo heet de Grond waarop wij staan, het Fundament van onze samenleving,

dat is kernachtig samengevat het levensprogram van Gods getrouwen.

Oosterhuis schrijft erover in zijn manifest: '*Red hen die geen verweer hebben*'.

Wij kunnen en moeten dit hoog houden,

als fakkeldragers die het olympisch vuur brengen, als het hondje van Dominicus

– '*Jullie zijn het licht er wereld*' zegt onze leidsman Jezus.

Maar – en dat is cruciaal, d.w.z. knooppunt en kruis op onze weg –

niet wij bepalen bij wie wij met dat vuur terecht kunnen.

'*Als ze je ontvangen*' zegt hij tegen zijn eerste zendelingen, dan heb je een ingang

als zij je niet ontvangen, dan moet je het ergens anders zoeken.

Waar kunnen wij terecht met ons vuur, dat is de kwestie;

op z'n dominicaans gezegd: Wat zijn voor ons *de tekenen van de tijd*?

Ja, wát zijn die tekenen, wáár zijn ze te zien?

Het evangelie geeft een verrassend antwoord.

Jezus is op weg naar Jeruzalem – een Stad van Vrede staat hem voor ogen,

waar recht wordt gedaan aan ieder, waar de allerhoogste Koning 'Nabijheid' heet – .

Op de plek waar de weg omhoog gaat, waar de opgang naar Jeruzalem begint,

staan veel mensen Hem op te wachten van allerlei slag,

mensen die zich naar beste weten inzetten voor het rijk van God

en lieden die zich aan God noch gebod storen.

En wat gebeurt er: Jezus gaat alle braven voorbij

en houdt stil bij een klein mannetje dat in een boom zit;

een miezerig mannetje in de ogen van de omstanders, een graaier

die misbruik maakt van zijn baan bij de romeinse bezetters

om schandalig hoge tolgelden te vragen.

Iedereen is verbijsterd: Hij wil bij die afperser aan tafel.
Als hij naar binnen was gegaan met opgeheven vinger
om hem te onderhouden over zijn gedrag,
of als dat mannetje hem even had willen spreken,
dan was men benieuwd geweest, wat dat zou worden.
Maar nee, Jezus wil letterlijk gediend zijn van deze schurk,
aannemen wat die hem aanbiedt, zich thuis voelen bij hem.
Hij wil gewoon graag bij hem zijn: dat is toch schandalig?
Stel je voor dat Hij zich nu laat tracteren door bankdirecteuren
die met hun speculaties een financiële crisis veroorzaakt hebben
en zelf met een bonus van een miljoen zijn weggekomen:
Hij zou alle geloofwaardigheid toch verliezen!
En het is een klap in het gezicht van al die mensen
die serieus werk maken van recht en gerechtigheid.
Niet voor niets staat er bij Lucas: 'Iedereen was geërgerd'

Wat is hier aan de hand, vraag je je af.
Het enige dat het evangelie over Zacheus vertelt, is dat hij Jezus wil zien.
Over het motief tasten we in het duister.
Maar een ding is wel duidelijk: de man is van zijn stoel af gekomen,
terwijl zitten blijven in zijn kantoor hem meer geld zou opleveren.
Commercieel gezien is hij de controle over zichzelf een beetje kwijt,
iets heeft hem te pakken dat hij zelf niet doorziet.
Zacheüs wil Jezus zien – hoe je dat ook verder invult;
hij komt ervoor van zijn plaats af, klimt zelfs in een boom.
Klein van formaat is hij, in meer dan één opzicht;
maar hij is bezig er bovenuit te klimmen.
Een beetje komisch voor zo'n geldmannetje,
een kant van hem die niemand verwacht, komt hier tevoorschijn,
hij is in beweging, hoe pril dat ook is, nog in het allereerste stadium,.

En Jezus ziet dat. Hij ziet wat wij niet zien of niet willen zien:
de andere kant in een mens, de beweging die op gang gekomen is.
Wij willen vastleggen – arresteren heet dat in het Frans,
Jezus ziet de beweging, al is het een piepklein begin,
en je maar moet afwachten of er resultaten van komen.
'*Vandaag nog*', zegt Hij, wil Ik daarbij zijn.
Een mens tegemoetkomen, van ons mag dat. 'Maar er zijn grenzen'.
'Nee', zegt Jezus met zijn optreden,
'Ik ben niet gekomen om grenzen vast te stellen, maar om ze te verleggen.'

En de reactie van Zacheus laat zien dat juist hij het begrijpt:
hij gaat mee in dat verleggen van grenzen.
'Nu, *vanaf nu* deel ik de helft..., geef ik vierdubbel terug'
Hij is veranderd door de ontmoeting met Hem die een dag bij hem wilde zijn,
met Hem die hem echt zag: die keek naar wat er in hem omging.
Van afperser wordt hij gulle gever, geen vijand meer maar bondgenoot.
Vol blijdschap is hij, er is muziek in zijn leven gekomen
– wat je van de omstanders niet kunt zeggen: zij brommen en grommen.

Ook deze is een zoon van Abraham: zegt Jezus
hij is uit het verleden weggetrokken, zoals Abraham destijds.
Terwijl alle omstanders in het verleden blijven hangen,
in het beeld dat zij hebben van die man en van zichzelf..

Waar kunnen 'lopende vuurtjes terecht'; waar vinden wij met ons vuur een ingang:
dat was de vraag waarmee we begonnen.

De lezingen van vandaag zeggen ons: let op te tekenen.

Ga met een open houding naar mensen toe, laat je verrassen,
zoals onze Heer zich liet verrassen

door het vertrouwen van mensen van wie je het niet zou verwachten:

een tollenaar, een vrouw die door bloedingen was buitengesloten,

een officier van het bezettingsleger - 'Jouw vertrouwen is je redding', zei Hij

Let op mensen van welke komaf ook, die misschien niet zo goed in de markt liggen,

maar in wie je beweging ziet, hoe bescheiden ook,

in de richting van gemeenschapszin en solidariteit.

Laat merken dat je hen ziet, dat je door de buitenkant heen kijkt

Durf je te laten leiden door wat er dan gebeurt

Een collega-vriend van mij heeft niet lang meer te leven.

Ik bezocht hem dezer dagen. Ik had een korte stop voorzien.

Na een kort gesprek moest hij rusten,

waarna ik nog even met zijn vrouw verder praatte.

Maar hij kwam terug en ik merkte dat zij verlenging op prijs stelden.

En ik wijzigde mijn plan. Hoe het gesprek toen liep, zou ik niet na kunnen vertellen,

maar alles wat van belang is in het leven kwam op tafel,

de goede dingen en de verdrietige.

Soms waren we alle drie in tranen, maar het was kostbaar wat we deelden.

Leg je niet vast. Speel in op wat je ziet. Laat je verrassen door wat dan gebeurt:

of God zelf even komt wonen bij ons.

V O O R B E D E N

Bidden wij tot God, die ons zoekt
nog voor wij op zoek gaan naar Hem:

God van de vrede, wij bidden U
voor allen die ijveren voor een betere wereld,
maar het heil verwachten van geweld:
dat zij andere wegen vinden.

Wees hen nabij, goede God
die vastzitten in oude patronen
of de gevangene zijn van hun verslaving:
kom hen bevrijden.

Kom en verlicht met uw Geest
allen die zoekende zijn
naar een vorm van bewust leven:
schenk hen nieuw inzicht.

Help ons, o God, hier bijeen:
dat onze ogen open gaan
voor het verborgen verlangen in mensen om ons heen
naar gemeenschapszin en saamhorigheid.

Jozef Essing o.p.